

Directie Nederlands-
Nieuw-Guinea.

OPGEBOREN IN
DOSSIER G 2/553

De Gouverneur meent, dat onder de werking van het huidige Kabinet de voltooiing kan worden verwacht van hetgeen onder het vorige Kabinet door de stichting van basis-faciliteiten en de oprichting van enkele bedrijven van fundamenteel belang is aangezet en voorbereid en doet daarop onmiddellijk de vraag volgen: "wat dan?".

Het is (afgezien van de omstandigheid, dat het einde van de opbouwperiode nog lang niet in zicht is) merkwaardig, dat de Gouverneur, die reeds meer dan drie jaar in de eerste plaats verantwoordelijk is voor het in Nieuw-Guinea gevoerde beleid, zich deze vraag eerst thans stelt.

Immers reeds in 1953 heeft de interdepartementale commissie in haar rapport over de toekomstige ontwikkeling van Nieuw-Guinea gewezen op de noodzakelijkheid zich een beeld te vormen van de wijze waarop men zich voorstelt, Nieuw-Guinea politiek, economisch, cultureel en sociaal te ontwikkelen.

Indien enig project en een enigszins uitgewerkt bestek ontbreken, moet men - aldus de commissie - rekenen op sterke politieke druk, omdat alsdan de vraag zal worden gesteld, met welk recht Nederland aan het bestuur over Nieuw-Guinea meent te kunnen vasthouden.

De commissie vestigde er ook reeds de aandacht op, dat de omstandigheden medebrengen, dat de Papoea's een relatief snelle ontwikkeling zullen doormaken; dat met de economische, culturele en sociale ontwikkeling, de politieke ontwikkeling zeer nauw verbonden is en dat bij de beoordeling van het gevoerde beheer en bij de uitstippeling van richtlijnen voor de toekomst een belangrijk accent pleegt te vallen, op de mate waarin genomen of te nemen maatregelen kunnen medewerken aan de ontwikkeling tot zelfbestuur.

In verband hiermede adviseerde de commissie (reeds in 1953) onder meer te overwegen, welke weg met betrekking tot de politieke ontwikkeling dient te worden gevolgd; beval zij aan, de Papoea zo veel mogelijk in te schakelen in overheidsfuncties, de instelling van streekraden te overwegen, alsmede de vraag in welke vorm, eventueel met wijziging van de Bewindsregeling, zou kunnen worden overgegaan tot de instelling van een Nieuw-Guinea-Raad.

De Gouverneur heeft zich hiervan blijkbaar tot voor kort geen rekenschap gegeven en komt nu - zonder zich te verdiepen in hetgeen daaraan, aan ontwikkeling en vormgeving, vooraf moet gaan - betogen, dat een politiek nodig is, die met snelheid voert naar zelfstandigheid van Nieuw-Guinea, "waarbij onder zelfstandigheid niet verstaan wordt onafhankelijkheid, maar een regeringsvorm, waarin Papoea's "aan een regering deelnemen, die tegenover een Papoea-meerderheid in een in hoofdzaak gekozen volksvertegenwoordiging verantwoording schuldig is".

Nu is dit toekomstbeeld op zichzelf natuurlijk niets nieuws, evenmin als de door de Gouverneur vermelde situatie, waarin het zelfbeschikkingsrecht zou kunnen worden gehanteerd.

Er is immers nauwelijks iemand, die er aan twijfelt, dat de toekomstige politieke ontwikkeling in Nieuw-Guinea zal leiden tot de een of andere vorm van "responsible government" en dat er een stadium zal aanbreken, waarin de inwoners van Nieuw-Guinea in vrijheid over hun eigen toekomst zullen moeten beslissen.

Het enige nieuwe element is gelegen in de suggestie van de Gouverneur om al dadelijk een streefdatum te noemen en als zodanig te fixeren het jaar 1980.

Het is bekend, dat ook in de Organisatie van de Verenigde Naties (met betrekking tot trustgebieden) bij voortduring wordt aangedrongen op wat men noemt: "establishment of intermediate target dates and final time-limits for the attainment of self-government or independence".

Het is echter evenzeer bekend, dat daartegen, b.v. van de zijde van Australië voor het Territory of New Guinea, ernstige bezwaren naar voren zijn gebracht.

Ik ontleen aan een samenvatting van het desbetreffende "statement", dat dit jaar in de Trustschapsraad werd afgelegd, het volgende:

"The (Australian) representative declared that the Adminis-
"tering Authority, although --- possessing unparalleled
"opportunities of studying the capacities of the people and
"their rates of development at first hand, did not feel
"competent to make prophecies regarding the period of time
"in which the Territory would attain the objective of the
"Trusteeship system. Australia's policy on New Guinea was
"a policy of stimulating and assisting development in all
"fields to the maximum extent; a policy based upon example
"and persuasion and rejecting the use of force or the im-
"position upon dependent peoples of external norms of life
"and conduct; a policy designed to promote only those
"developments that were compatible with the maturing capaci-
"ties and aspirations of the people, a policy that took
"into account, at all times, the enormous variations in the
"conditions of development of the hundreds of different
"tribes who lived within the confines of the Territory; and
"finally a policy dedicated to the development of all the
"peoples of the Territory and not to the emergence of a
"privileged elite in their midst. So long as it maintained
"such a policy, it could not predict in advance with any
"degree of reliability, the rates of development of these
"peoples in many sectors of community life and particularly
"in the political field".

Zou Nederland hiertegenover nu kunnen en durven volhouden, dat het voor Nederlands-Nieuw-Guinea wél bij machte is een tijdslimiet voor het bereiken van politieke zelfstandigheid te stellen?

Of zou men niet veeleer - zoals ook Professor Van Asbeck deed in zijn artikel in "Wending" - met de Australiërs moeten erkennen, dat het hier gaat om een al-omvattend

al-omvattend menselijk vraagstuk, waarvan de oplossing zich niet laat vatten in termijnen?

Dit laatste sluit uiteraard helemaal niet uit, dat men - ook tegenover de inwoners van Nieuw-Guinea - duidelijk uitspreekt op welk doel het beleid van de Nederlandse Regering is gericht.

Ook daarmee stelt men, zoals de Gouverneur het formuleert "binnenslands een doel, waarvoor de Papoea's zelf alle "krachten zullen moeten bijzetten om het te bereiken". Ook dit opent, wat de Gouverneur noemt "de mogelijkheid tot een "positieve opvoeding in politieke zin" en "legt de leiders "van het volk verantwoordelijkheid op".

In dit verband is het bepaald bevredigend, dat de Gouverneur (in zijn brief) stelt, dat het èn tegenover Nederland èn tegenover de Papoea's steeds urgenter wordt een duidelijk perspectief te bieden. Alsof dit perspectief niet reeds lang geopend is!

De Nederlandse Regering immers heeft het doel waarop het streven van het Nederlands bestuur over Nieuw-Guinea is gericht, niet alleen voor binnenlands gebruik, maar voor het forum van de Verenigde Naties reeds in 1954 uitdrukkelijk geformuleerd.

Aan deze formulering ontleen ik het volgende:

"In de eerste plaats zal de Nederlandse Regering het gebied "blijven beheren in de geest van Hoofdstuk XI van het Handvest en blijven voldoen aan de verplichtingen van artikel "73-e, zoals zij dat tot nu toe steeds heeft gedaan.
"De Regering zal zowel de geestelijke en sociale ontwikkeling der bevolking van Nieuw-Guinea als de economische vooruitgang van het land bevorderen. Het ligt in het bijzonder "in de bedoeling zo spoedig mogelijk een ontwikkelingsplan "voor dit gebiedsdeel vast te stellen.
"Door een en ander dient de grondslag te worden gelegd voor "de mogelijkheid, dat op den duur de bevolking in staat zal "worden gesteld zelve over haar toekomst te beslissen.
"De Nederlandse Regering is (namelijk) bereid nog verder te "gaan dan waartoe zij volgens het Handvest verplicht is. Het "Handvest vraagt van ons het beginsel van zelfbeschikking "van de volkeren te eerbiedigen zonder daaraan echter bepaalde plichten te verbinden ten aanzien van de ten uitvoerlegging.
"In het speciale geval van West Nieuw-Guinea heeft de Nederlandse Regering uit eigen beweging herhaaldelijk verklaard, "dat zij op het daartoe geschikte ogenblik, de inwoners van "Nieuw-Guinea in de gelegenheid zal stellen over hun eigen "toekomst te beslissen.
"Indien wij deze (verklaringen) hier herhalen, dan is dat, "omdat zij de weloverwogen politiek weergeven van de Nederlandse Regering, een politiek waaraan zij zal blijven vasthouden.
"De verstrekking, op basis van vrijwilligheid, in de jaarlijkse rapporten aan de Secretaris-Generaal, ook van gegevens van politieke aard houdt een bevestiging in van onze "ernstige bedoelingen de inwoners van Nieuw-Guinea, zo snel "als de omstandigheden dit toelaten, de opeenvolgende stadia

"stadia van ontwikkeling te laten doormaken, welke tenslotte
"zullen eindigen in hun vrije keuze ten aanzien van hun
"toekomstige plaats in de wereld. Aan deze vrije keus zal
"door de Nederlandse Regering, wanneer het ogenblik daar is,
"niets in de weg worden gelegd".

Hoe kan men nu, in het licht van deze verklaringen, nog
stellen - zoals de Gouverneur doet in zijn brief van 23
october 1956 - dat de Papoea's "ons straks voor moeilijke
"vragen(zullen)stellen" en dat het, voorzover Nederland
betreft, "hoog nodig is duidelijk te maken, dat wij hier
"niet een beetje Nederlands-Indietje zitten te spelen,
"maar andere oogmerken hebben, gericht op een aflopende
"taak en last"?

Wanneer er dan ook werkelijk reden zou bestaan voor de be-
zorgdheid, die uit de brief en het memorandum van de Gouver-
neur spreekt, dan moet men zich afvragen, of de Gouverneur
zelf niet ernstig in gebreke is gebleven de inwoners van
Nieuw-Guinea omtrent de vorenomschreven doelstellingen van
de Nederlandse Regering, die straks ook hun weerslag zullen
vinden in een nieuwe Staatsregeling voor Nieuw-Guinea, op
de juiste wijze voor te lichten.

6 november 1956

Prof. Dr. J.M. Pieters.